
Vergaderjaar 2018–2019

21 501-02

Raad Algemene Zaken en Raad Buitenlandse Zaken

AY

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 22 juli 2019

Hierbij bied ik u het verslag aan van de Raad Algemene Zaken van 18 juli 2019.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
S.A. Blok

VERSLAG RAAD ALGEMENE ZAKEN VAN 18 JULI 2019

Meerjarig Financieel Kader 2021–2027 (MFK)

De Raad is ingegaan op het proces ten aanzien van de MFK-onderhandelingen, op basis van het werkprogramma van het Finse voorzitterschap. De Europese Raad van 20 juni jl. heeft het inkomende Finse voorzitterschap opgeroepen het werk dat onder het Roemeense voorzitterschap is verricht voort te zetten en het onderhandelingsdocument te ontwikkelen. Op basis daarvan zal de Europese Raad in oktober opnieuw van gedachten wisselen met het oog op een akkoord voor het einde van het jaar.

Het Finse voorzitterschap heeft tijdens deze Raad een toelichting gegeven op de beoogde planning voor de komende maanden. Het heeft laten weten dat het als eerste stap de posities van lidstaten nader in kaart wil brengen, onder andere over thema's zoals begrotingsflexibiliteit, conditionaliteiten, nieuwe eigen middelen en beoogde bezuinigingen/intensiveringen. Voorstellen voor de (totaal)omvang en verdeling van de budgetten volgen waarschijnlijk na de Europese Raad van oktober.

Tijdens de tafelronde verwelkomden alle lidstaten de planning van het Finse voorzitterschap. Echter, er bleek verschil van inzet te bestaan tussen lidstaten die het voorzitterschap onverkort steunen om een Raadsakkoord te bereiken voor het einde van het jaar, en lidstaten waaronder Nederland die de kwaliteit van het eindresultaat niet ondergeschikt willen maken aan de snelheid van het onderhandelingsproces.

In de discussie herhaalden de meeste lidstaten hun kernpunten voor de komende onderhandelingen. Daarbij werden onder andere genoemd de verdeling van de structuur- en landbouwfondsen, het mechanisme om de EU-begroting te beschermen tegen eventuele rechtstatelijke tekortkomingen in lidstaten en de introductie van nieuwe eigen middelen. Nederland benadrukte de noodzaak om te komen tot een gemoderniseerde en financieel houdbare EU-begroting, waarbij de lasten eerlijk worden verdeeld.

Presentatie van de prioriteiten Voorzitterschap Finland

Finland heeft tijdens de Raad het voorzitterschapsprogramma voor de periode 1 juli tot en met 31 december 2019 gepresenteerd. Zoals de titel luidt «Sustainable Europe – Sustainable Future» is het voorzitterschap gericht op duurzaamheid, en wil het de focus leggen op onderwerpen waar de EU haar meerwaarde kan bewijzen: de gemeenschappelijke waarden en rechtsstatelijkheid, een concurrerende en inclusieve economie, klimaat, en de bescherming en veiligheid van burgers. Finland gaf aan dat de rechtsstatelijkheid een belangrijke pilaar is van het voorzitterschap; het agenderen en bespreken hiervan brengt lidstaten nader tot elkaar. Ze lichtte haar plannen hierover toe (zie onder Commissiedelivering rechtsstatelijkheid). Het voorzitterschap streeft er daarnaast naar om de onderhandelingen over het Meerjarig Financieel kader dit jaar af te ronden. Tot slot staat het overeenkomen van conclusies met betrekking tot uitbreiding op de agenda van de Raad Algemene Zaken van oktober.

Implementatie Strategische Agenda

Het voorzitterschap lichtte tijdens de RAZ toe hoe het opvolging wil geven aan de Strategische Agenda¹, waarover de Europese Raad op 20-21 juni heeft besloten. Zoals uiteengezet in het vooraf verspreide document (DP 11189/19) is het voorzitterschap voornemens om, conform Nederlandse inzet, in elke raadsformatie te spreken over de invulling van de – voor die formatie relevante – prioriteiten uit de Strategische Agenda. De Raad Algemene Zaken vervult een coördinerende rol. Het document specificeert de prioriteiten per Raadsformatie. Deze aanpak kon op instemming van de andere lidstaten rekenen, waaronder Nederland. Nederland heeft daarbij aandacht gevraagd voor de opvolging van de onderwerpen betreffende het functioneren van de EU uit de Strategische Agenda, waaronder ook de inzet op Betere Wetgeving. Dit werd ook door andere lidstaten aangehaald als belangrijke ankers voor de nieuwe legislatuur, samen met subsidiariteit en proportionaliteit. In aanloop naar de bespreking van de Strategische Agenda per Raadsformatie zal Uw Kamer op gebruikelijke wijze hierover worden geïnformeerd. De Europese Raad van oktober en december zal hier ook over spreken, met voorbereiding in de Raad Algemene Zaken. Het voorzitterschap is daarnaast voornemens de werkmethode van de Raad te evalueren. De besprekingen hierover zullen vanaf september plaatsvinden op niveau van Coreper.

Commissiemededeling Rechtsstatelijkheid

De Commissie lichtte haar mededeling van 17 juli jl. toe, waarin zij nadere voorstellen doet om rechtsstatelijkheid in de Unie verder te versterken. Belangrijkste voorstel in de mededeling is de introductie van een aanvullende rechtsstaatsreviewcyclus. Deze jaarlijkse rapportage van de Commissie, die naast en niet in plaats van de reeds bestaande instrumenten komt, is bedoeld om problemen op het terrein van de rechtsstaat in de lidstaten vroegtijdig te identificeren en te adresseren. Verder kan de rapportage goed benut worden voor de dialoog binnen de Raad en met het Europees parlement over rechtsstatelijke onderwerpen. Tien lidstaten, waaronder Nederland, verwelkomden de nieuwe mededeling en waren in hun eerste reactie positief over de introductie van een rechtsstaatsreviewcyclus. Een meer inhoudelijke en diepgaandere bespreking van de nieuwe mededeling is voorzien voor de Raad Algemene Zaken van 16 september a.s. Beide Kamers zullen zoals gebruikelijk een BNC-fiche ontvangen met het kabinetsstandpunt ten aanzien van de in de mededeling gedane voorstellen. In het najaar staat verder een evaluatie gepland van de jaarlijkse rechtsstatelijkheidsdialoog in de Raad Algemene Zaken, met als doel hierover in november Raadsconclusies aan te nemen.

Rechtsstaat Polen

De Commissie gaf onder dit agendapunt een stand van zaken met betrekking tot de artikel 7-procedure jegens Polen inzake zijn hervormingen van de rechterlijke macht. Daarbij lichtte zij ook kort de recente uitspraak van het Europees Hof van Justitie van 24 juni jl. toe inzake de verlaging van de pensioengerechtigde leeftijd van de rechters bij het Hooggerechtshof. De Commissie concludeerde vooralsnog geen vooruitgang te zien in het adresseren door Polen van de nog uitstaande zorgen op het gebied van de rechtsstaat. Ook een aantal gelijkgezinde lidstaten benadrukte dat Polen nog niet aan alle bezwaren uit het met redenen omklede voorstel van de Commissie uit december 2017 is tegemoetgekomen, en dat het onderwerp derhalve regelmatig onderwerp van bespreking in de Raad Algemene Zaken dient te blijven.

¹ <https://www.consilium.europa.eu/media/39933/a-new-strategic-agenda-2019-2024-nl.pdf>